

društvo za sonaraven razvoj
Association for Sustainable Development

Pisarna / Office
Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana, SI

Sedež / Headquarters
Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana, SI

+386 1 515 40 80
info@focus.si

mag. Andrej Šircelj
Ministrstvo za finance
Župančičeva ulica 3, p.p. 644a
1000 Ljubljana

Ljubljana, 14. junij 2021

Spoštovani g. Šircelj, guverner EIB,

Evropska investicijska banka (EIB) je kot hišna banka Evropske unije (EU) v preteklosti igrala ključno vlogo pri krepitvi kohezije EU in spodbujanju evropskih politik in prednostnih nalog. V zadnjem desetletju je banka imela tudi vedno večjo makroekonomsko vlogo v EU, podprta je bila z različnimi dokapitalizacijami in večjim dostopom do jamstvenih skladov v skladu z naložbenim načrtom za Evropo, poleg tega pa tudi vse bolj podpira zunanje delovanje EU in njene razvojne politike.

EIB zdaj stoji na razpotju. Na vidiku so novi izzivi, zlasti v kontekstu krize COVID-19 in novega proračunskega cikla EU, ki se je začel leta 2021. EIB je v okviru instrumenta EU za boj proti gospodarski recesiji, povezani s pandemijo, v središču prizadevanj za okrevanje v Evropi in zunaj nje. Menimo, da je skrajni čas, da nadaljujemo s temeljno reformo EIB in ponovno preučimo njeno naložbeno usmerjenost. Da bi čim bolj povečali pozitiven učinek poslovanja banke na trajnostni razvoj EU, je potrebna strožja izbira naložb, ki daje prednost kakovosti in ne količini. Ker so javne finance EU ključne za pravično in zeleno okrevanje EU, se mora banka korenito spremeniti.

Sestanek guvernerjev EIB, ki bo potekal 18. junija 2021, je priložnost, da bodo to osrednjo vlogo in povečan domet EIB pospremile resne spremembe v banki. Obravnavanje strukturnih problemov, povezanih s poslovnim modelom in praksami EIB, je nujno za izboljšanje njenih družbenih vplivov ter preglednosti in trajnosti njenega poslovanja. Kot guverner in minister za finance ste pooblaščen, da določite načela, ki veljajo za poslovanje banke, in tudi doma začnete javno razpravo o strukturnih reformah finančne veje EU.

Nedavni premiki v zvezi s preoblikovanjem EIB v „podnebno banko EU“ pričajo, da je mogoče okrepiti javno poslanstvo banke in ga postaviti v središče financiranja evropskega zelenega dogovora, hkrati pa usmerjati spremembe v instituciji. Na podlagi desetletnih izkušenj s spremljanjem poslovanja in politik EIB spodaj podajamo 6 ključnih priporočil, kako usmeriti banko na trajnostno pot in povečati njen prispevek k preobrazbi evropskega gospodarstva in družbe v javnem interesu:

1 / Uresničitev podnebnih zavez in EIB kot podnebni vodja: EIB se mora resnično preoblikovati v „podnebno banko EU“ in vse svoje dejavnosti uskladiti s cilji Pariškega sporazuma, da se globalno segrevanje omeji na 1,5 ° C. Banka bi morala povečati naložbe v energetske učinkovitost in razpršene obnovljive vire energije z večjimi lokalnimi in regionalnimi vplivi, s čimer bi prispevala k pravičnemu prehodu v državah, v katerih deluje. Hkrati bi morala EIB ustaviti financiranje visokoogljicnih in onesnažujočih projektov, zlasti v energetske in prometnem sektorju, ter zahtevati, da vse stranke hitro sprejmejo trdne načrte za razogljčenje, če želijo izkoristiti podporo EIB.

društvo za sonaraven razvoj
Association for Sustainable Development

Pisarna / Office
Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana, SI

Sedež / Headquarters
Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana, SI

+386 1 515 40 80
info@focus.si

2 / Nadaljnja demokratizacija EIB: V času, ko zaupanje v javne institucije, zlasti v EU, upada, je toliko bolj pomembno, da se EIB še bolj odpre za interakcije z državljani v Evropi in zunaj nje. Zato je treba okrepiti prizadevanja za krepitev sodelovanja javnosti pri oblikovanju politik banke. Poleg tega mora banka še naprej zagotavljati smiselno posvetovanje z lokalnimi skupnostmi, ki jih prizadene njeno delovanje, in dostop do učinkovitih in neodvisnih pritožbenih mehanizmov. Končno je čas za resnično prenovu upravljanja, saj bi morala EIB svojim upravnim organom zagotoviti več dialoga, preglednosti in odgovornosti.

3 / Okrepitev zunanje nadzora nad EIB: Skupina institucij EU je dobro postavljena, da zagotavlja, da banka spoštuje vrednote in standarde EU. Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu, Evropskemu računskemu sodišču, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam in novemu evropskemu javnemu tožilstvu bi bilo treba dodeliti močnejše pristojnosti za nadzor in vplivanje na strateške usmeritve, politike in delovanje EIB, s čimer bi okrepili njeno odgovornost.

4 / Dvig transparentnosti: EIB mora povečati svojo transparentnost tako na upravnih organih kot na ravni projektov. Banka bi morala pustiti, da prevlada javni interes, namesto da se sistematično skriva za poslovno zaupnostjo. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti povečanju preglednosti poslovanja EIB prek finančnih posrednikov (predvsem komercialnih bank in investicijskih skladov).

5 / Prednost zaščiti in spodbujanju človekovih pravic: Banka mora okrepiti skrbnost na projektni ravni, da bo zagotovila, da projekti, ki jih podpira, spoštujejo temeljne vrednote zunanjega delovanja EU in ne vodijo v kršitev človekovih pravic. Nedavni koraki k spodbujanju EIB k bolj aktivni dejavnosti na obrambnem in varnostnem področju ter pri upravljanju migracij in nadzoru meja niso v skladu s primarnimi misijami EIB in ne bi smeli biti del mandata družbeno in okoljsko odgovornega posojilodajalca.

6 / Okrepljena skrbnost in nadzor nad naložbami: Skrajni čas je, da EIB uresniči svojo samooklicano „ničelno strpnost do goljufij in korupcije“. Niz naložb v projekte v okviru preiskav korupcije odpira dvom o praksah banke v zvezi s korupcijo. EIB mora izboljšati svoje spremljanje in skrbnost pri vseh projektih, ki jih podpira, zlasti kadar je javna podpora dodeljena zasebnemu sektorju. Javni interes bi moral prevladati pri vseh finančnih instrumentih, ki jih upravlja EIB, okrepitev zaščite pred davčnimi utajami, izogibanjem davkom, goljufijam in korupciji pa bi morale postati resnične prednostne naloge banke.

Upamo, da boste te zahteve upoštevali in v skladu z njimi ravnali kot guverner EIB in finančni minister. Tako lahko računate na podporo civilne družbe.

S spoštovanjem,

Živa Kavka Gobbo
Focus, društvo za sonaraven razvoj

focus
društvo za sonaraven razvoj

društvo za sonaraven razvoj
Association for Sustainable Development

Pisarna / Office
Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana, SI

Sedež / Headquarters
Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana, SI

+386 1 515 40 80
info@focus.si

V imenu podpisnikov:

ACT Alliance EU
ActionAid International
Alliance of Associations Polish Green Network
Arab Watch Coalition
Both ENDS
Cairo Institute for Human Rights Studies
CEE Bankwatch Network
Center for environmental initiatives 'Ecoaction'
Center for Transport and Energy
ClientEarth
Counter Balance
Debt Observatory in Globalisation – ODG
Za Zemiata - Friends of the Earth Bulgaria
Estonian Green Movement
Eurodad
FIDH / International Federation for Human Rights
Focus, društvo za sonaraven razvoj
Friends of the Earth-CEPA
ReCommon
Les Amis de la Terre France
The Corner House
The National Society of Conservationists - Friends of the Earth Hungary
Urgewald
WWF European Policy Office